Kjærlighetens betydning i terapier

Stephen B. Levine

Barriers to loving

A clinician's perspective. 133 s, tab.

Hove: Routledge, 2014. Pris GBP 22

ISBN 978-0-415-70886-9

I bokens forord skriver forfatteren at subtile og tydelige hindringer for voksnes vellykkede kjærlighetsprosesser er et tema som kontinuerlig illustreres i litteratur, gjennom TV, teater og film, men ikke innenfor profesjonell psykiatrisk behandling. Noe jeg er helt enig i. Forfatteren forklarer at dette skjer fordi seksualitet ikke tas opp i samtaler med pasientene. Selv ikke der seksuelle problemstillinger er underliggende årsaker til pasientens problemer. Seksuell helse er i stor grad et fraværende tema innenfor den medisinske profesjonen. Forfatteren påpeker viktigheten av at behandlere forstår den betydningen kjærlighet har i enhver pasients strev etter å få til et bra liv.

Boken har et sympatisk omfang med 133 sider og ti kapitler. Den henvender seg primært til klinikere som jobber med psykisk helse.

Forfatterens sentrale tema er at helsearbeidere ikke forstår og unnlater å tilnærme seg pasientens lidelse ut fra at vedkommende har opplevd kjærlighetsrelaterte traumer. I stedet forsøker behandleren å forstå pasientens lidelse ut fra andre paradigmer, som depresjon, angst osv. Og som forfatteren sier: «Hvorfor er ikke kjærlighet en del av det å forstå patogenesen av emosjonelle forstyrrelser?»

Boken presiserer at behandlere må finstemme sin forståelse av kjærlighet som begrep og bruke denne forståelsen til å hjelpe pasientene i kampen for å opprettholde og stabilisere sitt forhold til kjærlighet.

Forfatteren sier videre: «Terapeuter kan fort tilskrive pasientens tristhet, ensomhet eller rusproblem til hans eller hennes diagnose i stedet for å forstå savnet av en partner eller kjærlighet. Økt medisiner vil derfor vanligvis ikke være særlig nyttig.»

Boken bidrar til å sette fingeren på det faktum at seksualitet, kjærlighet og mangel på kjærlighet er essensielle aspekter ved menneskets velvære og psykiske helse. Og på at liten kunnskap om seksuell helse og liten evne til å kommunisere om nettopp dette er en vesentlig mangel hos de fleste terapeuter.

Forfatteren har gjort et viktig stykke arbeid. Temaet er generelt lite omtalt, og det kommer sjelden frem i legers møter med pasienter. Det er derfor synd at forlaget ikke i større grad har lagt vekt på å formidle et så viktig materiale, som boken tydeligvis bygger på, på en bedre måte. Etter min oppfatning er boken for ordrik med til dels lange, akademiske diskurser. Et såpass lite direkte språk kan derfor av mange oppleves som kjedelig og lite tilgjengelig.

Haakon Aars

Spesialist i psykiatri, Institutt for klinisk sexologi og terapi
Oslo

Praktisk, moderne anestesi på en engasjerende måte

Phoebe Syme, Robert Jackson, Tim Cook, red.

Challenging concepts in anaesthesia

Cases with expert commentary. 267 s,

tab, ill. Oxford: Oxford University Press, 2014.

Pris GBP 45

ISBN 978-0-19-968627-8

Dette er en bok i serien «Challenging concepts», der eksperter kommenterer reelle kliniske kasuistikker. Redaktørene av denne utgivelsen representerer ca. 40 britiske anerkjente medforfattere. Boken er bygd opp rundt 18 kasuistikker fordelt på temaområdene luftveishåndtering, perioperative forhold, laparoskopi, fedmekirurgi, nevroanestesi, obstetrisk anestesi, barneanestesi, akutt smerte, multitraumer og pasienter med hjertesykdom. Hver kasuistikk blir referert som fortløpende tekst, fulgt av diskusjon. Det er omfattende referanselister som går frem til 2012, også med referanse til nyttige nettsteder og offisielle retningslinjer. Mye av plassen brukes til innskutte blåfargede ruter med lærepunkter. Dessuten er det kliniske tips og korte ekspertkommentarer i margin. Teksten er ispedd enkle strekfigurer og noe svart-hvit bildediagnostikk relatert til de omtalte kasuistikkene.

Boken er heftet, med god lesbarhet for hovedteksten, mens de innskutte delene har mindre skrift, og ekspertkommentarene er til dels krevende å lese mot en kraftig, dyp blå bakgrunn. Det er et godt stikkordregister samt en oversikt over de mange forkortelsene, som ikke alltid er intuitive for en ikke-engelsk leser.

Kasuistikkene er representative for klinisk praksis og lette å følge. Kommentarer i egne ruter fungerer godt. Forfatterne er godt oppdatert, selv om en anmelder alltid vil være uenig i enkelte standpunkter. Britiske forhold er nokså lik de norske rent fagmessig, selv om anestesiloger i Storbritannia tradisjonelt har snevrere arbeidsoppgaver. De er mindre engasjert prehospitalt, samt i intensiv- og smertebehandling; dette er heller ikke viet særlig plass i boken.

Dette er imidlertid ikke en tradisjonell, systematisk lærebok. Kasuistikkene dekker på ingen måte hele det anestesilogiske spekteret, og det er litt tilfeldig hvilke temaer forfatterne har valgt å gå i dybden på. Viktige områder som for eksempel regionalanestesi, postoperativ smertelindring og kvalme er summarisk behandlet. Det er lite stoff knyttet til farmakologi og liten systematikk i tilnærmingen til den perioperative pasientsløyfe.

Likevel er boken et forfriskende alternativ til mer tradisjonelle tekstbøker, systematiske kurs og temaoversikter. Det er også svært prisverdig at forfatterne tar standpunkt til kontroversielle spørsmål; ett av alternativene blir alltid valgt. Vi får vite hvordan det gikk, og andre mulige valg diskuteres.

Det er ikke angitt målgruppe for boken, men den representerer nyttig og engasjerende lesning for alle typer anestesipersonell. Den kan brukes av leger under spesialisering, men da gjerne i tilknytning til at man høster egenerfaring fra liknende kasus og har en erfaren kollega å diskutere med. Boken kan også trygt anbefales til erfarne kolleger som vil oppdatere seg på en lettlest og engasjerende måte.

Johan Ræder

Overlege, Avdeling for anesthesiologi
Oslo universitetssykehus, Ullevål